

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Na mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

EKONOMIKA KMETIJSKEGA GOSPODARSTVA

INVESTICIJSKO IN POSLOVNO ODLOČANJE – IZDELAVA POSLOVNEGA NAČRTA

Ana Demšar - Benedičič, univ.dipl.inž.kmet.

KGZS – zavod KR

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

POSLOVNI NAČRT

- je ekonomska študija, ki pomaga odgovoriti na vprašanje, ali je kmetijsko gospodarstvo sposobno izpeljati naložbo
- je orodje za pravilno poslovno odločitev in vodenje posla
- je osnova za odločitev, ali je vlagatelj upravičen do sredstev na razpis, na katerega kandidira
- predstavlja osnovo za primerjavo doseganja učinkov investicije (primerjava z / brez investicije)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

ZNAČILNOSTI POSLOVNEGA NAČRTA

Stalne cene izključujejo učinek inflacije in omogočajo spremljanje realnih učinkov. Stalne cene uporabljamo tako na strani prihodkov oziroma pokritij kot tudi na strani odhodkov, kar pomeni, da pri obveznostih do virov financiranja upoštevamo le realne obresti

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

ZNAČILNOSTI POSLOVNEGA NAČRTA

- zaprtost recikla pomeni, da vse pridelke in izdelke prodamo, ni zalog, ker je proizvodnja predvidoma enaka prodaji
- z zneski obračunane letne amortizacije in dobička v ekonomski dobi projekta ne predvidimo sprotnih investicijskih vlaganj, čeprav se bodo v resnici izvajala
- obravnavamo le tiste naložbe, ki so predmet poslovnega načrta, ostale pa zanemarimo. Letne donose teoretično kopičimo. Na drugi strani pa računamo amortizacijo tudi tistim osnovnim sredstvom, za katere sicer vemo, da jim bo življenjska doba potekla še pred koncem ekonomske dobe.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

INVESTICIJA = NALOŽBA

- je nakup kmetijske mehanizacije in opreme, naprava trajnih nasadov, gradnja gospodarskih poslopij, prireja osnovnih sredstev,...
- je tudi povečanje potrebnih obratnih sredstev

Naložba ni nabava repromateriala

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NUJNO VEDETI IN UPOŠTEVATI

Skupna investicijska vrednost ne sme presegati naše investicijske sposobnosti – 1/3 ustvarjenega prihodka (zainvestiranje, nesposobnost vračila kreditov...)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Možni načini financiranja investicije/naložbe:

- **lastni kapital (ustvarjena sredstva preteklih let)**
- **najeti kapital (kredit)**
- **nepovratna sredstva (občina, RS, EU)**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Na mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

POSLOVNI NAČRT

TEKSTUALNI DEL
(predstavitev Tomaž)

FINANČNI DEL

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

VSEBINA POSLOVNEGA NAČRTA

Povzetek

opis kmetije

analiza dejavnosti

analiza ciljnih trgov

Konkurenca

Trženje

podrobnejši opis naložbe

**proizvodnja in tehnologija, finančni vidik izvedbe naložbe in
finančna analiza**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

VSEBINA POSLOVNEGA NAČRTA

FINANČNI VIDIK IZVEDBE NALOŽBE IN FINANČNA ANALIZA

- terminski plan in predračunska vrednost naložbe
- viri financiranja naložbe
- finančna analiza in dinamične ocene
- kritična tveganja
- ekonomski cilji naložbe

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

VSEBINA FINANČNEGA DELA POSLOVNEGA NAČRTA

5 delovnih listov

- Priprava podatkov (vnos)
- podatki
- bilanca stanja
- izkaz poslovnega izida in
- finančni tok

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

LIST PRIPRAVA PODATKOV

- vpis zemljišč, zgradb, strojev in opreme, njihova vrednost in amortizacijska doba
- osnovna čreda in trajni nasadi
- dinamika poteka investicije po letih
- Zaloge materialov in pridelkov
- izračun financiranja investicije s pomočjo lastnih in nepovratnih sredstev (zavezanci za DDV investicija brez DDV-ja, vsi ostali pa skupaj z DDV-jem)
- osnova za izračun finančnih podatkov je **pokritje/prihodek (FADN ali dvostavno knjigovodstvo)** po posameznih kmetijskih proizvodih

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

LIST PRIPRAVA PODATKOV

- nedokončana proizvodnja
- delovna sila PDM (določeni koeficienti) in urna postavka
- najemnina, najeta delovna sila
- splošni stroški
- davki in prispevki
- ostali prihodki (neposredna plačila, dop.dej.)
- ostali odhodki (dop.dej.)
- Krediti (obresti, glavnice)

PRIMER EXCEL

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

LIST PODATKI

**AVTOMATSKO PRENEŠENI
VSI VNEŠENI PODATKI IZ
LISTA PRIPRAVA PODATKOV**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

BILANCA STANJA

- izdelana tik po zaključeni investiciji
- ponazarja vrednost gospodarstva
- prikazuje strukturo sredstev, s katerimi je ta vrednost dosežena

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

BILANCA STANJA

- na strani sredstev je aktualna (knjižna) vrednost **stalnih sredstev** (zemljišč, zgradb, strojev in opreme ter investicij) ter povprečna letna vrednost gibljivih sredstev - zalog materialov in pridelkov in nedokončane proizvodnje po zaključku naložbe
- na strani **obveznosti do virov sredstev** je razvidna višina podjetnikovega kapitala in morebitna višina najetega kredita, kar izkazuje podatek o zadolženosti kmetijskega gospodarstva

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Na mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

BILANCA STANJA

AKTIVA	PASIVA
S =	K = KAPITAL
SREDSTVA	O = OBVEZNOSTI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

BILANCA STANJA

$$S = O + K$$

$$K = S - O$$

$$O = S - K$$

KAKO JE BOGATO PODJETJE?

NAJPREJ SEŠTEJTE VSE PREMOŽENJE IN
ODŠTEJTE DOLGOVE

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

BILANCA STANJA

Prikazuje stanje premoženja in njegovih virov v obravnavanem trenutku (PO INVESTICIJI)

Vendar je le približek , ki teži k prikazu poštenega premoženjskega položaja podjetja

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

PASIVA NAM KAŽE, KDO JE ZAGOTOVIL SREDSTVA:

- LASTNIKI = KAPITAL
- UPNIKI = OBVEZNOSTI

BILANCA STANJA

ZLATO BILANČNO PRAVILO:

DOLGOROČNA SREDSTVA SE FINANCIRA Z DOLGOROČNIMI VIRI

**(ČE SO DOLGOROČNA SREDSTVA FINANCIRANA S KRATKOROČNIMI VIRI
SREDSTEV MOTNJE V PLAČEVANJU OBVEZNOSTI)**

**Če imamo preveč dolgoročnih virov →
predrag vir financiranja (kapital je najdražji vir financiranja)**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

BILANCA STANJA

BILANCA STANJA PO INVESTICIJI

SREDSTVA		OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	
Stalna sredstva		Dolgoročne obveznosti	
Neopredmetena dolgoročna sredstva:		- najeti krediti in posojila	0
- patenti, licence, kvote, blagovne znamke		Kratkoročne obveznosti	
Opredmetena osnovna sredstva:		- najeti krediti in posojila	0
- zemljišča	130.514	Obveznosti do dobaviteljev	0
- zgradbe	92.273	Lastni kapital	488.246
- stroji in oprema	63.567		
- večletni nasadi	0		
- osnovna čreda	25.600		
- investicije	148.593		
Dolgoročne finančne naložbe:			
- delnice in deleži	0		
- dana posojila, depoziti	0		
Gibljava sredstva			
Zaloge:			
- zaloge materialov	3.100		
- zaloge pridelkov	13.800		
- nedokončana proizvodnja	10.800		
Terjatve do kupcev	0		
Denarna sredstva	0		
SKUPAJ	488.246	SKUPAJ	488.246

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

LIST IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

- je vedno prikazana na dva načina: z načrtovano investicijo ali brez nje
- po postavkah je iz nje moč razbrati letne zneske vseh pokritij in ostalih prihodkov
- in odhodkov (amortizacija, stroški dela, davki in prispevki, splošni stroški in ostali odhodki)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA Z INVESTICIJO

LETO	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
a. Letno pokritje	32.871	33.914	45.794	49.953	50.124	38.244	38.244	38.244	38.244
b. Ostali prihodki	12.234	12.234	12.234	15.422	17.994	17.994	17.994	17.994	17.994
c. Amortizacija	15.977	14.331	14.198	20.632	25.822	23.906	23.289	23.289	22.822
d. Strošek dela	10.800	10.800	10.800	9.180	9.180	9.180	9.180	9.180	9.180
e. Davki in prispevki	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700
f. Splošni stroški	2.340	2.340	2.340	2.390	2.440	2.340	2.340	2.340	2.340
g. Ostali odhodki	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dobiček ali izguba (a+b-c-d-e-f-g)	12.289	14.978	26.991	29.474	26.977	17.114	17.730	17.730	18.197
Dohodek (d + dobiček/izguba)	23.089	25.778	37.791	38.654	36.157	26.294	26.910	26.910	27.377

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

FINANČNI TOK

- **Neto finančni tok** je razlika med pritoki in odtoki - najprej v posameznih letih, nato pa še kumulativno, začenši od leta prvih investicijskih vlaganj
- **v kumulativi nepretrgoma pozitiven finančni tok naj bi zagotavljal likvidnost kmetijskega gospodarstva in s tem plačilno sposobnost**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

FINANČNI TOK

FINANČNI (DENARNI) IN EKONOMSKI TOK Z INVESTICIJO

LETO	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PRITOKI									
a. Letno pokritje	32.871	33.914	45.794	49.953	50.124	38.244	38.244	38.244	38.244
b. Ostali prihodki	12.234	12.234	12.234	12.234	12.234	12.234	12.234	12.234	12.234
c. Viri financiranja - lastna denarna sredstva		1.167	38.261	35.532	0	0	0	0	0
nepovratna sredstva		0	38.951	34.683	0	0	0	0	0
najeti krediti		0	0	0	0	0	0	0	0
d. Ostanek vrednosti naložbe		0	0	0	0	0	0	0	0
ODTOKI									
e. Investicijska vlaganja		1.167	77.212	70.214	0	0	0	0	0
f. Strošek dela	10.800	10.800	10.800	9.180	9.180	9.180	9.180	9.180	9.180
g. Splošni stroški	2.340	2.340	2.340	2.390	2.440	2.340	2.340	2.340	2.340
h. Davki in prispevki	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700
i. Ostali odhodki (razen odhodkov financiranja)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j. Obveznosti do virov financiranja (odplačilo glavnice + obresti + stroški kredita)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Finančni tok (a+b+c+d-e-f-g-h-i-j)	28.266	29.309	41.189	46.918	47.039	35.259	35.259	35.259	35.259
Finančni tok - kumulativno	28.266	57.575	98.763	145.681	192.720	227.979	263.238	298.497	333.756
Ekonomski tok (a+b+d-e-f-g-h-i)	28.266	28.142	-36.023	-23.296	47.039	35.259	35.259	35.259	35.259

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EKONOMSKA DOBA NALOŽBE

je število let, v katerem naj bi novo premoženje
učinkovito in donosno uporabljali
**praviloma je krajša od življenjske dobe (doba
uporabe)**

Po tem obdobju je potrebno začeti obnavljati,
menjavati segmente investicije z najkrajšo
življenjsko dobo (npr. hlev – hlevska oprema)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

VRSTE DIMANIČNIH OCEN V PN

1. Doba vračila investicijskih vlaganj

je čas, v katerem ustvarjena prosta denarna sredstva pokrijejo investicijske stroške (ekonomski tok naložbe v kumulativi pozitiven!)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

2. Neto sedanja vrednost (NSV)

Vse prihodnje pritoke in odtoke diskontiramo na sedanji termin – na leto v katerem nastopijo prvi investicijski stroški. Pri izračunu NSV je uporabljena 5 % diskontna stopnja

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

3. Interna stopnja donosnosti (ISD)

Interna stopnja donosnosti je tista diskontna stopnja, pri kateri je NSV enaka 0. ISD nam pove, kolikšno akumulacijo ustvari enota vloženega kapitala

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

DINAMIČNE OCENE V PN

Razlika ekonomski tok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
z investicijo - brez investicije	2	-1.167	-63.982	-46.923	23.413	11.633	11.633	11.633	11.633
KUMULATIVNO	2	-1.165	-65.147	-112.069	-88.657	-77.024	-65.392	-53.759	-42.126
	2025	2026	2027	2028	2029	2030			
z investicijo - brez investicije	11.633	11.633	11.633	11.633	11.633	25.918			
KUMULATIVNO	-30.494	-18.861	-7.229	4.404	16.037	41.955			

Neto sedanja vrednost pri disk. st. 5%:

697

Interna stopnja donosnosti:

5,12%

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EKONOMSKI CILJI NALOŽBE

Izražamo jih s kazalniki:

Bruto dodana vrednost =
POKRITJE – SPREMENLJIVI STROŠKI
Bruto dodana vrednost / PDM

GOSPODARSKA VITALNOST KMETIJE=
CELOTEN PRIHODEK/PDM

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NAJEM KREDITA – OSNOVNI POJMI

ANUITETA JE MESEČNI OBROK

GLAVNICA =
RAZDOLŽININA

OBRESTI

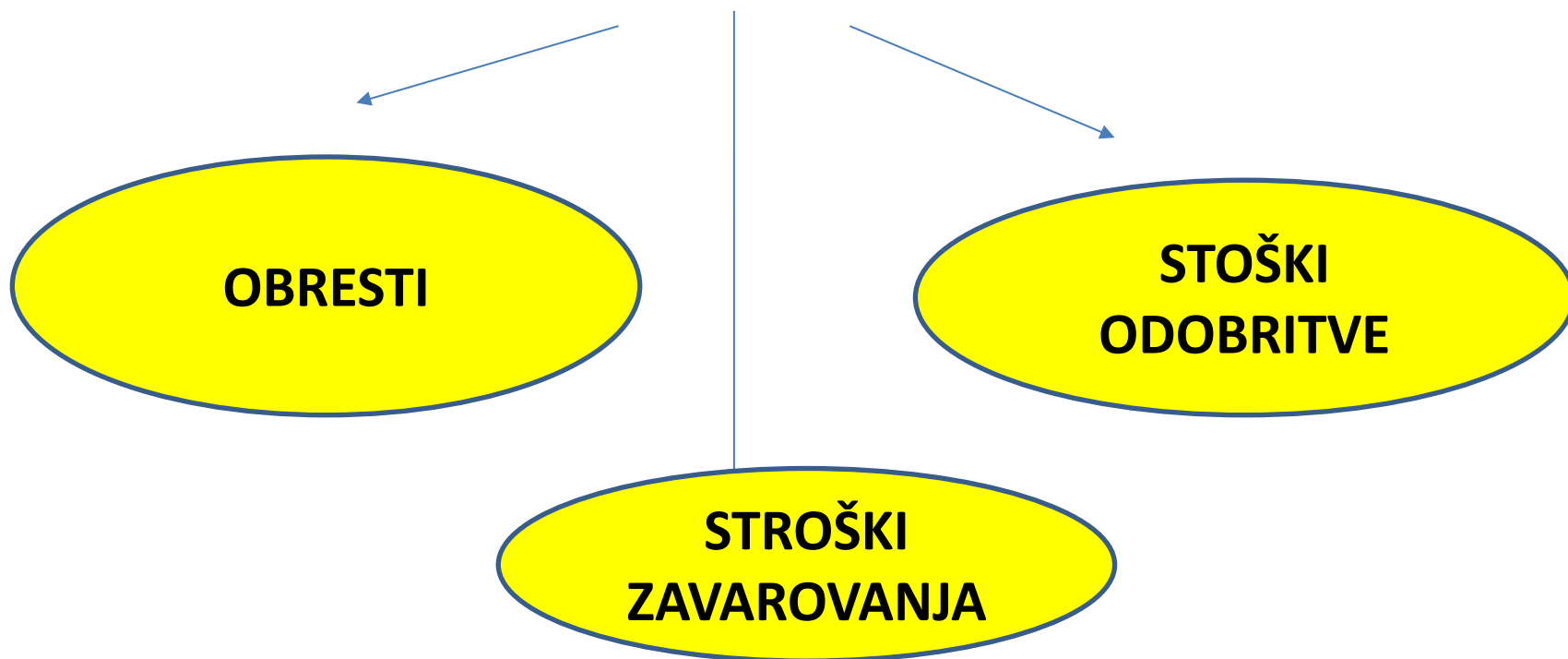
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EOM = EFEKTIVA OBRESTNA MERA **OMOGOČA PRIMERLJIVOST KREDITOV PRI** **POSAMEZNIH KREDITODAJALCIH**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NAJEM KREDITA – ODPLAČEVANJE

ANUITETNO ODPLAČEVANJE

ENAK ZNESEK ANUITETE MESEČNO

(v začetku več obresti, manj
glavnice)

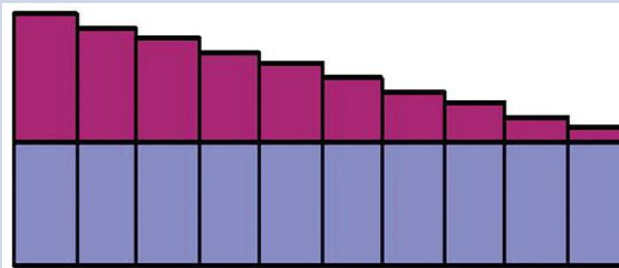

Anuitetno odplačevanje

Vir: Jerič, D. Ali veste dovolj o kreditih

OBROČNO ODPLAČEVANJE

ENAK ZNESEK GLAVNICE = RAZDOLŽNINE MESEČNO ZNESEK OBRESTI PADA

Obročno odplačevanje